

Remissvar förbundspolitiskt program

Remissvar förbundspolitiskt program

Här följer de remissvar som inkommit

Förslag till beslut

att godkänna rapporten.

ST inom CSN

ST inom CSN har tagit del av remissunderlaget och vill lämna följande remissvar.

Vi tycker på det stora hela att det är ett bra dokument och ställer oss bakom de skärpta skrivningarna. Vi har några synpunkter som vi beskriver nedan.

1. Är det något viktigt som fattas?

Under del 3, Socialförsäkringen. Lägg till en mening eller två om a-kassans betydelse för näringslivet, även om det ligger utanför vår sektor. Extra viktigt nu när nedtrappning av A-kassan föreslås.

T.ex.: ”A-kassan måste hålla en nivå som medborgarna kan leva på utan att privatekonomin faller samman. Förutom att vara en trygghet för individen är en a-kassa som möjliggör omställning på arbetsmarknaden också en förutsättning för en livaktig samhällsekonomi.”

2. Är det något som är fel och bör tas bort?

Vi reagerar på inledningen, mening 2 där det står ”De” om medlemmarna. Det är inte inkluderande. Lägg istället ihop första och andra meningen så det står ”...nästan 100 000 medlemmar som arbetar inom...”

I 3:e stycket i inledningen gällande förtydligandet om feminism. Där skulle vi vilja göra likadant, lägga ihop ”För oss innebär feminism...” med meningen efter. Ta bort punkt och fortsätt ”där alla, oavsett kön...” Feminism är mer än definitionen före punkten.

ST inom PRV

ST-Avdelningen ST inom PRV har inget att invända emot det förslagna Förbundspolitiska programmet. Kommer vid skrivandets stund inte heller på några ytterligare förslag. Förslaget ser i det stora hela bra ut anser jag/vi. Kan heller inte hitta några direkta fel eller något som skulle kunna behövas tas bort.

ST inom Arbetsförmedlingen

- Avdelningsstyrelsen önskar en skarpare skrivning när det gäller Arbetsgivarverkets politik. Avdelningen ser behovet av en hantering av AgV:s linje och ett gemensamt arbete mellan avtalsförhandlingarna
- Skrivningar kring förslaget om ny a-kassa?
- Angående AI – ett behov av att förtydliga vad automatisering av beslut är, för såklart det finns beslut som kom automatiseras men gärna exempel
- Arbetsmarknadspolitik – en väl fungerande arbetsmarknadspolitik är mer än välfungerande åtgärder. Utveckla punkten ”att kraftfulla investeringar görs på det arbetsmarknadspolitiska området för att motverka arbetslöshet, kompetensbrist och ojämlikhet

ST inom Flygledningen

Programmet känns genomtänkt gediget och välformulerat och det är många ställningstaganden som, om de blev verklighet, skulle göra såväl Sverige som medlemmarnas situation så mycket bättre.

Till och med glesbygdspolitiken, som ligger många varmt om hjärtat, finns med.

Glädjande och helt rätt i tiden att vi som förbund flyttar fram och synliggör våra åsikter i frågor som berör Klimat & AI.

Det är svårt att vara specifik då det rör många olika statliga branscher, men det hade varit bra att tala om vem och hur man ska få igenom de förslag som ges. Man nämner inte heller någon tidsplan utan det är väldigt abstrakt.

Från en bolagsavdelning inom branschen ett medskick:

”Det är även svårt för mig att relatera till en del av punkterna i programmet då jag inte arbetar på ett statligt företag/myndighet och inte har samma motsättningar som det tycks finnas i statliga företag/myndigheter.”

När det gäller alla nya ställningstagen vad gäller miljön borde det väl någonstans stå bl.a. i en korrelation med kostnad kontra verkningseffekt för genomförandet.

Hur ser vi till att vi som förbund skaffar oss kompetens inom dessa områden? Eller hur ser vi till att underbygga våra argument?

ST inom Folkhälsomyndigheten

Generella kommentarer

- Överlag är ett bra program, blir glatt påmind om fackliga betydelsen i samhällsfrågorna, att bevaka och driva för enskilda och samhället i stort.
- Bra med akademisk frihet att grundlagskyddas.
- Bra att lyfter demokratiska värderingar.
- Positivt att ger bakgrund om strömningar i samhället ex ökad bolagisering, ST behöver vara på sin vakt. Kan bli utsuddat om ej lyfter det.

- Det blir lite mer om klimatet, det är här facket behöver satsa extra eftersom detta är ett relativt nytt område för ST.
- Lyfta fram om det som är unikt för vårt fack (ej hållbart).
- I avsnittet där lyfter att ”ST ska bidra till svenska modellen...trygghet på arbetsmarknad...”. Här behövs en starkare formulering t.ex.. går vi ihop desto starkare är vi. (Vi visar solidaritet med andra fackförbund när vi kan gå ihop.)
- När man i remissunderlagen skriver om digitalisering och AI låter vi inte som ett modernt fack. Se över det i texten och omformulera t.ex. digitalisering inklusive AI, digitalisering såsom exempelvis AI. Motiv: AI är en del av en digitalisering och teknologikutveckling. ST vill framstå som ett modernt förbund som har koll på digitala utvecklingen och behöver vara noggranna med ordvalet.

Specifika kommentarer

Avsnittet Förord

- Stycke 2: lägg till i listan av samhällspolitiska prövningar; *ökat hot och våld*. Ev tydliggöra i förordet eller i inledningen att hot och våld ökat mot vissa grupper i samhället. Motiv till tillägget: Då förstår man tydligare varför ST i avsnittet Inledning är en ”...*feministiskt och antirasistiskt fackförbund*”.
- Stycke tre, ordet livskvalitet. Detta ord är floskligt och passar inte riktigt in med de andra två orden arbetsvillkor och demokrati. Handlar det inte om livsvillkor, eller levnadsvillkor? Motiv: Livskvalitet kan upplevas väldigt olika. I andra delar av remissunderlagen pratar ST om rättigheter och lika värde, därför passar ett av de föreslagna orden bättre.

Avsnittet Inledningen

- Att det fackliga arbetet också bygger på vetenskaplig grund, dvs våra ställningstaganden ska vila på vetenskaplig kunskap och evidens.

Avsnittet För ett hållbart arbetsliv och ett demokratiskt samhälle – Fackförbundet STs värderingar och verksamhetsidé

- Första stycket, sista meningen, lägg till: Det vore bra om man också skriver in att ST arbete också utgår från en vetenskaplig grund, dvs våra ställningstaganden ska vila på vetenskaplig kunskap och evidens.
- Bra att skriver att förbundet är antirasistiskt och feministiskt men något förtydligande som kopplar till detta behövs i förordet, se ovan under Avsnitt Förord. I texten finns en förklaring till vad det innebär för ST att vara ett feministiskt förbund men det finns ingen förklaring till vad antirasism är. Förslaget är att istället skriva enligt nedan då dessa två områden kopplar till lika värde och inkludering men tryck också på rättigheter: *Hos oss är alla som arbetar på statens och medborgarnas uppdrag välkomna. Vi anser att samhället ska präglas av respekt för människors olikheter och att alla ska ges förutsättningar, rättigheter och möjligheter att utvecklas. Vi är ett inkluderande, antirasistiskt och feministiskt fackförbund. För oss innebär det att alla ska ha samma möjlighet till socialt, ekonomiskt och politiskt inflytande. I arbetet för ökad inkludering utgår Fackförbundet ST från lagens alla diskrimineringsgrunder.*

Avsnittet Det samhällsviktiga uppdragets innehåll och utförande

- Stycke 1 kan man få in något om hur myndigheternas självständighet fungerar, svenska modellen?
- Jätteviktigt att lyfter om meddelarfrihet. Ett medskick som inte har med texten i remissunderlaget att göra: Det behövs ett kunskapslyft om offentliganställas yttrandefrihet, kritikrätt och meddelarfrihet. Arbetsgivare vill ogärna informera om dessa grundlagskyddade rättigheter som är så viktiga för att motverka tystnadskulturen inom staten och säkra demokratin

Avsnittet En arbetsmarknadspolitik för jämlikhet, trygghet och utveckling

- I stycke ett, i mening tre lägg till gå före i det klimat- och miljömässiga hållbarhetsarbete.
- Stycke två; Föreslår ”Klimatkrisen” som nu är ett etablerat begrepp, stället för bara ”klimatet”

Avsnittet Öppenhet ökar tilliten

- Det behövs ett kunskapslyft om offentliganställdas yttrandefrihet, kritikrätt och meddelarfrihet. Arbetsgivare informerar ogärna om denna grundlagskyddade rättighet (och faktiskt skyldighet vi offentliganställda har) som är så viktig för att motverka tystnadskulturen inom staten och säkra demokratin.

Avsnittet Så kan Sverige utvecklas – det här behöver staten satsa på

- Lägg till ”att Staten ska gå före i det klimat- och miljömässiga hållbarhetsarbetet.”

Avsnittet Den fria forskningens och utbildningens betydelse för det demokratiska samhället

- Lägg till något om något kring hur New Public Management-filosofin tenderar att avprofessionalisera sakkunniga med viktig expertis.

Avsnittet Det offentligas ansvar i klimatfrågan

- Stycke tre; jättebra och viktigt att perspektiven demokrati och rättvisa lyfts in mer i samtalen om klimatfrågan.
- Komplettera termen ”Kostnadseffektivt” med att de klimatrelaterade samhällskostnaderna också ska räknas in, dvs inte bara tänka ekonomiskt kortsiktigt utan räkna med kostnaderna som blir konsekvensen av att inte vidta snabba åtgärder för att minska utsläppen. Ju längre vi väntar med kraftfulla åtgärder desto dyrare och mer dramatiska kommer åtgärderna bli sen (inte långsiktigt kostnadseffektivt).
- Komplettera ”Staten bör leda omställningen” med att Staten bör gå före med att minska utsläppen från sina egna verksamheter i linje med vad Parisavtalet kräver.
- Lägg till i ””Fackförbundet ST vill”: att relevanta statliga myndigheter ska förstärka kommunikationen om den globala uppvärmningen som det största globala folkhälsotet (enligt WHO, Climate change and noncommunicable diseases: connections (who.int) och Klimatkrisen det största hälsotet enligt WHO (tidningsny.se)) till den breda allmänheten.
- Bör kanske driva frågan om att ta fram utsläppsbudgetar för de statliga myndigheterna så att nollutsläpp nås 2045?

- Går det att få med någonting om att myndigheter ska ta större ansvar i att kommunicera kring klimatkrisen (och nödvändiga förebyggande och anpassande åtgärder) till allmänheten och andra målgrupper (HoS ex.)
- I punktlistan lägg till; Kanske lägga till att varje myndighet tilldelas en utsläppsbudget som garanterar att utsläppen inte överstiger den nivå som krävs för att ligga i linje med Paris-avtalet fram till året för noll-utsläpp.

Avsnittet AI erbjuder nya möjligheter – men behöver nyttjas med eftertänksamhet

- I sista skrivningen om att ”effektivitetsvinsterna ska tillfalla arbetstagarna...”. Här borde ordet trygghet vara med pga behöver finnas trygga anställningar.

ST inom Försäkringskassan

ST inom Försäkringskassan välkomnar förbundsstyrelsens initiativ till att ta fram ett förbundspolitiskt program. Av programmet framgår att de politiska ställningstaganden förbundet gjort tidigare och gör nu genom programmet ligger väl i linje med våra gemensamma värderingar och vad vi uppfattar att förbundet skall verka för.

Avdelningen ST inom Försäkringskassan har sedan några år också ett eget politiskt dokument så vi tagit fram i syfte att introducera avdelningen för nya medlemmar och vägleda förtroendevalda i vissa frågor. Det har varit relevant för oss att med detta stämma av hur väl vi följer förbundet i politiska frågor. I den jämförelsen drar vi slutsatsen att det är tydligt att vi är en avdelning inom Fackförbundet ST.

Även om programmet till mesta del är ett ihopsamlade av de ställningstaganden förbundet gjort över tid är det viktigt att dessa ställningstaganden är aktuella vilket förutsätter att de, så länge behovet finns, upprepas. ST inom Försäkringskassan välkomnar också förbundets val att involvera avdelningarna genom remissförfarandet i arbetet med framtagandet av programmet.

En övergripande fundering ST inom Försäkringskassan har är vilken status som programmet skall ha? Skall det uppdateras löpande av förbundsstyrelsen där frågor läggs till och tas bort utifrån närmast dagsaktuellt behov eller skall det följa kongressperioder och vara något som kongressen fastställer? Kan programmet användas för vägledning i ”vad som gäller” eller är det formella beslut i övrigt som är att förhålla sig till?

En annan övergripande fundering är det anslag som ges i förordet. Är den ”mörka” bilden den enda vi ser? Skall Fackförbundet ST vara ytterligare en domedagsaktör eller skall vi stå för något annat, exempelvis det goda samhället? Även om detta är en verklighet vi måste förhålla oss till, och som därför har en plats i detta dokument, så finns det väl också positiva tendenser i vår omvärld – nyorientering på arbetsmarknaden som skapar nya arbetstillfällen, protester mot storföretag som utmanar den svenska modellen och initiativ för att skapa medvetenhet om klimatutmaningar för att nämna några. ST bör visa på bredden i det statliga uppdraget, värna om viktiga demokratiska fundament och vägleda i att följa positiva initiativ istället. Kanske vill ST driva på för att staten skall ta ännu större ansvar, exempelvis genom att driva att staten bör ta över ansvar för utbildning och/eller sjukvård?

I 1. Inledning uttrycks att för Fackförbundet ST innebär feminism att arbeta för flickors och kvinnors rättigheter och representation. ST inom Försäkringskassan anser att det är viktigt att hålla fast vid att feminism innebär att arbeta för att alla kön eller könsidentiteter skall ha lika rättigheter och möjligheter. Att det sedan implicit kan betyda att vi arbetar för att lyfta fram flickor och kvinnor – exempelvis genom att aldrig acceptera att flickor och kvinnor inte får samma lön eller möjligheter att utvecklas i samhället - är en sak som inte skall skymma den övergripande betydelsen av feminism.

Avsnittet **2. Det samhällsviktiga uppdragets innehåll och utförande** tar upp flera viktiga frågor och ställningstaganden som ST inom Försäkringskassan känner att vi kan stå bakom.

Ett stycke i **3. Så kan Sverige utvecklas** – det här behöver staten satsa på betonar socialförsäkringens viktiga roll i det svenska välfärdssamhället. Programmet föreslår att närståendepenning skall kunna ges vid vård av och hjälp till föräldrar/annan anhörig. ST inom Försäkringskassan avstyrker inte från detta förslag men rekommenderar förbundet att reflektera kring om en utökad närståendepenning för att vårda anhöriga på sikt kunna leda till ett systemskifte? Detta då ingången vid behovsprövningen kring vilket vårdbehov tex en åldrig person har är att släkt är de som i första hand ska tillhandahålla vård och att det allmänna sedan kompletterar detta. Att detta skulle kunna få konsekvenser i det allmännas förmåga att finnas där för våra äldre. Det bör kanske därför förtydligas att det som vi avser är att närståendepenningen inte bara ska vara för anhöriga till en person som ligger precis på sitt yttersta utan även lite innan men inte att det ska ta över annan vård.

Ett annat stycke adresserar nya krav på Sverige utifrån dels utrikespolitiskt säkerhetsläge och dels grov brottslighet inom Sverige. Ett uttryck dessa nya krav som ST inom Försäkringskassan noterat är arbetet med säkerhetsklassningen av anställda inom staten. ST inom Försäkringskassan vill ge medskick att förbundet arbetar med att lyfta fram de anställdas rättigheter i samband med detta.

Under **4. Medlemmarna behöver bra arbetsmiljö och goda anställningsvillkor** markeras betydelsen av goda förutsättningar för de som arbetar på uppdrag av staten. ST inom Försäkringskassan vill i detta sammanhang påminna om att lön och villkor skall vara rättvisa och att osakliga löneskillnader inte skall finnas. Utrymmet i den individuella lönesättningen bör därför begränsas till en nivå som av medlemmar uppfattas som saklig. Där är vi inte idag och därför finns ett fackligt behov att driva frågan om begränsning av löneskillnader.

I stycket som tar upp ett arbetsliv utan hot, våld och trakasserier lyfts flera viktiga förslag fram. Men samtidigt upplever ST inom Försäkringskassan att en hel del hot, kränkningar och trakasserier sker internt – mellan medarbetare, mellan chefer eller mellan chef och medarbetare. ST inom Försäkringskassan menar att Fackförbundet ST tydligt skall kräva att all statlig verksamhet, samt verksamhet som sker på statligt uppdrag, skall präglas av nolltolerans mot kränkningar i alla dess former och att det skall finnas en angelägenhet att utreda alla impulser som indikerar annat. I dagsläget möter vi ofta ovilja att utreda närmare med hänvisningar av att ”ord står mot ord”, eller ”jag [som kränker] är också kränkt” osv med följderna att det oönskade beteendet legitimeras.

ST inom Jordbruksverket

Svar: Vi har inget att tillägga till programmet. Det är omfattande och vi kan inte se att det fattas några övergripande viktiga områden.

Under ”Ett arbetsliv utan hot, våld och trakasserier” hade det kanske varit intressant med ett ställningstagande kring utredningen till möjligheten för tjänstemän att vara anonyma i sina beslut.

ST inom Lantmäteriet

1. Är det något viktigt som fattas?

Mer om lönepolitisk plattform, <https://www.st.org/st-paverkar/lonpolitik>

2. Är det något som är fel och bör tas bort?

Det känns som det är två olika saker som nämns i punkten nedan, se fet stil.

- Socialförsäkringen – en omistlig del i samhällsbygget:
*Att verka för att det införs omställningsstöd/omställningsförsäkring för yrkesgrupper där förlo-
rad behörighet kan uppstå på grund av till exempel sjukdom. Ingen ska drabbas negativt i glappet
mellan socialförsäkringssystemet och regelverk för säkerhetstjänstbedömning*
- Därför behövs staten i hela landet
att nya myndigheter förläggs utanför storstäderna
Kanske bör förtydligas på något sätt då det finns motstridigheter mellan att vi vill att nya
myndigheter förläggs utanför storstäderna samtidigt som vi ser att statsanställdas villkor
försämrats vid myndigheter som omlokaliseras? En ny myndighet kan väl samtidigt inne-
bära att det görs en omlokalisering av en befintlig. [https://www.st.org/press-och-opinion/
rapporter/2018-vad-hander-pa-myndigheten-nar-jobben-flyttas](https://www.st.org/press-och-opinion/rapporter/2018-vad-hander-pa-myndigheten-nar-jobben-flyttas)

Regeringen föreslår en del sammanslagning och ändringar av myndigheter. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/11/regeringen-vill-prova-myndighetssammanslagningar/>

3. Övriga medskick.

Bra dokument!! Viktigt att visa på vad Fackförbundet ST står för oavsett myndighet. Viktigt att det är en röd tråd i innehållet i de tre olika dokumenten som vi fått på remiss. Detta kan vi använda vid värvning.

ST inom Polisen

Gärna numrerade sidor i dokumentet...

Sid 2 Inledning i stycke 3. Feministiskt förbund. Ändra till jämställt istället! Ska vi ha med detta laddade ordval?

Sid 8 p 7 ang järnvägsstruktur. Färdigställa Bothniabanan i norra delarna av landet.

ST inom Swedavia

1. Programmet är i sin helhet bra och avdelningen är positiv till att förbundet tagit fram det.

Avdelningen tycker att det är bra att förbundet lyfter upp statens ansvar när verksamheter bolagise-
ras och att staten ska ta ett större ansvar för de bolag staten äger. Statliga bolag eller bolag som drivs
på uppdrag av staten eller offentliga medel skall ha större krav på sig.

3. I programmet står det om ”Statens roll” och att privata aktörer på statligt uppdrag ska präglas av bland annat öppenhet. Den frågan är svår då lagstiftningen för bolag, tex Aktiebolagslagen inte medger en öppenhet eller transparens, särskilt i ekonomiska frågor och beslut. Som förtroendevald kan man inte vara lika öppen i uttalanden etc. utifrån lagstiftning eller en lojalitetsplikt man har mot sin arbetsgivare.

Gällande texten investeringar i bland annat järnvägs infrastruktur bör ändras och att det omfattar hela transport sektorn, tex investeringar skall göras inom hela transportsektorn för att all infrastruktur inom transport, såsom tåg, sjöfart och flyg blir hållbart. Man bör även lägga till att investeringar för att bidra till ett sömlöst resande främjas, både utifrån klimat och Sveriges tillgänglighet, både inom och utanför landet stärks.

Det bör även läggas till att staten bör ta ett större ansvar att investera och leda arbetet för noll utsläpp av fossila bränslen genom satsningar på produktion av fossilfria alternativ såsom vätgas, biogas, FAME och SAF.

Det bör belysas hur beredskap av verksamheten säkerhetsställs när bolag på statliga uppdrag såsom tex, spårtrafik och post inte ägs av staten eller svenska bolag och Sverige hamnar i ofred. Hur säkerhetsställs det att dessa viktiga samhällsuppdrag kan fungera för Sveriges medborgare även i ofred. Exempelvis, ett utländskt bolag äger och driver delar av infrastrukturen inom spårtrafik och Sverige hamnar i krig med det land bolaget har sitt säte, kan staten då säkerhetsställa spårtrafiken i landet.

ST inom Sveriges Domstolar

Sida 2:

För ett hållbart arbetsliv och ett demokratiskt samhälle – Fackförbundet ST:s värderingar och verksamhetsidé

Vi är ett inkluderande, antirasistiskt och feministiskt fackförbund. För oss innebär feminism att arbeta för flickors och kvinnors rättigheter och representation. Alla, oavsett kön, ska ha samma möjlighet till socialt, ekonomiskt och politiskt inflytande. I arbetet för ökad inkludering utgår Fackförbundet ST från lagens alla diskrimineringsgrunder.

Vi behöver inte skriva att vi är ett feministiskt förbund då vi upprepar självklarheter. Vi arbetar för kvinnors och mäns rättigheter. Ser inget behov av att understryka feminismen. Självklart står vi upp för kvinnors rättigheter, lön o.s.v.

...Förtroendeuppdraget kan inte kombineras med aktivt engagemang i verksamheter som motarbetar våra grundläggande värderingar.

Har vi som förbund råd att ha den inställningen? Är inte det viktigaste att vi sköter vårt jobb enligt de stadgar och reglementen vi har? Behöver vi förtydliga vad skrivningen innebär? Det är ingen rättighet att vara medlem i ett fackförbund. Den saken är prövad i AD flera gånger.

Sida: 3

Staten ska ha en framträdande roll i samhället

...I den mån det statliga uppdraget utförs av andra aktörer är det viktigt att höga krav ställs på utförandet. Detsamma gäller för de bolag som staten äger...

Instämmer

Sida 3:

Staten behöver ta tillbaka kontrollen

- att de uppdrag som avreglerats utvärderas ur ett medborgerligt, demokratiskt och säkerhetspolitiskt perspektiv
- att staten ska återta ansvaret för de uppdrag som avreglerats om utförandet inte lever upp till medborgerliga, demokratiska och säkerhetspolitiska krav

Instämmer i bägge att-satserna. Det finns dåliga exempel på när det inte har fungerat och samhället drabbats hårt.

Sida 4:

Upphandling ska inte leda till prispress

- att det ska ställas långtgående krav på kollektivavtal, arbetsmiljö och bemanning vid konkurrensutsättning och upphandling
- att myndigheter som upphandlar ramavtal till staten ska samverka med facklig organisation på central nivå inför övervägande och beslut om upphandling

Ovan är mycket viktigt. Det finns exempel på företag som inte sköter sig och behandlar sina anställda regelvidrigt.

Öppenhet ökar tilliten

Den statliga verksamheten har en lång tradition av öppenhet. Offentlighetsprincipen ger extern insyn och skapar förutsättningar för demokratisk kontroll och ansvarsutkrävande. Yttrande- och meddelarfriheten garanterar den interna öppenheten. De som arbetar i verksamheterna kan framföra åsikter och ytterst slå larm om maktmissbruk förekommer.

Inom Sveriges domstolar diskuterar vi hur vi ska hantera frågan om visselblåsare. Anmälningarna riskerar att fastna hos myndighetschefen som i värsta fall utreder sig själv (alla domstolar är suveräna myndigheter). En del domstolar byter med varandra, andra domstolar hanterar ärendena internt och då händer ingenting. En utväg är att gå till media med risk för repressalier. Det är svårt att vara anonym om utredningen ligger kvar på domstolen. Vi ser gärna att Domstolsverket som extern part tar emot anmälningarna.

Sida 5-6:

Därför behövs staten i hela landet

...Statlig service är en viktig förutsättning för att människor ska kunna, och vilja, leva i hela landet. Ur ett demokratiskt perspektiv är det självklart att ha likvärdig tillgång till statlig service, oavsett var man bor. Det är en förutsättning för tilliten och viljan att bidra till det offentliga...Fackförbundet ST vill:

- att** statlig verksamhet möjliggör för människor att bo och arbeta i hela landet
- att** regeringen tar ett sammanhållet grepp om myndigheternas lokala närvaro. Det behövs en starkare politisk styrning för att garantera statlig service i hela landet
- att** nya myndigheter förläggs utanför storstäderna

Instämmer. Hela Sverige ska leva och statlig service måste få kosta.

Sida 6:

Socialförsäkringen – en omistlig del i samhällsbygget

Att verka för att det införs omställningsstöd/omställningsförsäkring för yrkesgrupper där förlorad behörighet kan uppstå på grund av till exempel sjukdom. Ingen ska drabbas negativt i glappet mellan socialförsäkringssystemet och regelverk för säkerhetstjänstbedömning

Flera av att-satserna under den här rubriken är viktiga men den här sticker ut mer än de andra.

Sida 7:

Den fria forskningens och utbildningens betydelse för det demokratiska samhället

Den akademiska friheten är ett fundament för demokratin och för den fria forskningen. Den innebär att forskare och lärare har rätt att fritt välja sina forskningsfrågor, metoder och resultat, samt att undervisa och sprida kunskap utan politisk, ekonomisk eller religiös påverkan...

De lever inte riktigt som de lär. Det har bland annat flera tidningsartiklar visat. Det finns en kultur inom universitet och högskola och framför allt när det gäller forskning som visar att det kan spela roll var man lägger sin röst politiskt.

- att** det ska införas grundlagsskydd för den akademiska friheten

Vad menar vi med detta? Det behöver förtydligas.

- att** grundforskningen ska hållas fri från politisk och ekonomisk styrning

Instämmer.

Sida 7-8:

Det offentligas ansvar i klimatfrågan

att det investeras i en effektiv och tillgänglig järnvägsstruktur. Det kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser, skapa nya arbetstillfällen och förbättra arbetsvillkoren för de som pendlar långa sträckor.

Denna att-sats står vi bakom. Inte minst för att det förbättrar arbetsvillkoren för de som pendlar. I övrigt, och det gäller hela stycket om det offentligas ansvar i klimatfrågan har vi svårt att se facket roll i det hela. Det alldeles för omfattande innehållsmässigt. Hur kan vi som fackförbund påverka miljöfrågorna? Vi är tveksamma till det. Vi är dock försiktigt positiva då vi tror att det kan verka värvande hos de yngre.

Sida 9-10:

AI erbjuder nya möjligheter – men behöver nyttjas med eftertänksamhet

Hur påverkas arbetslösheten om AI växer – för fort och för mycket? Många organisationer och myndigheter är idag hårt slimmade på personalsidan och till exempel pensionsavgångar ersätts inte, ofta med hänvisning till digitaliseringen.

Nya krav på Sverige

På samma vis är det viktigt att reformerna av rättsväsendet omfattar alla berörda verksamheter. De storskaliga satsningarna på Polismyndigheten måste också åtföljas av fler investeringar. Sveriges domstolar, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse, Ekobrottsmyndigheten, Socialstyrelsen och Brottsförebyggande rådet berörs också av den förändrade rättspolitik.

Även Sveriges domstolar har brottats med kompetensbrist en längre tid.

Mycket bra. Glöm inte domstolarna!

Det finns också en risk att säkerhets- och rättspolitikerna går för långt i sin iver att skydda befolkningen och därmed skjuter viktiga grundprinciper i sank. Åtgärder som syftar till att öka säkerheten sker för ofta på bekostnad av att medborgerliga fri- och rättigheter begränsas. Det kan vara motiverat i vissa fall, men inskränkningarna får inte vara oproportionerliga i relation till syftet. Med detta i åtanke är det viktigt med en källkritisk syn och att oberoende forskare och experter på relevanta myndigheter får mandat och ges utrymme i reformarbetet. Efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna samt demokratiska och rättsstatliga principer får aldrig äventyras. Den skötsamme medborgarens rättigheter måste alltid gå före den som väljer den brottsliga banan. Sverige måste ändå ses som ett land som inte kränker sina medborgares rättigheter lättvindigt.

Statstjänstemannarollen måste skyddas

När samhällsklimatet hårdnar ökar också hoten mot stadsanställda. Arbetsgivaren har inte alltid de verktyg som behövs för att skydda sina anställda och åtgärder sätts ibland in för sent.

Sida 11:

Ett hållbart arbetsliv

...En väg framåt är att minska arbetstiden.

att en generell arbetstidsförkortning införs

Trycket på att leverera mer och snabbare ökar och i takt med det så ökar också stressen. Vi närmar oss en gräns för hur mycket vi klarar. Det går inte längre. För att arbetstagare och chefer inte ska bränna ut sig så måste vi hitta andra lösningar.

Sida 12:

Ett jämställt och inkluderande arbetsliv

att regelverken kring mobbning och trakasserier skärps så att arbetsgivarens incitament att göra rätt från början ökar, till exempel genom skadeståndssanktionerad skyldighet att utreda och åtgärda mobbning och trakasserier

Ett arbetsliv utan hot, våld och trakasserier

att regeringen ska tillsätta en kommission för att motverka hot och våld på arbetsplatserna

att det införs ett nationellt rapporteringssystem för hot och våld, för att synliggöra i vilken omfattning tjänstemän utsätts för hot och våld, vilka grupper som drabbas och på vilket sätt

att arbete som innebär påtaglig risk för våld eller hot om våld inte får utföras som ensamarbete

Instämmer, bra förslag.

I övrigt står vi bakom förbundets skrivning i dokumentet.

ST inom Tillväxtverket

Positivt med tydligt fokus på klimatfrågan (stor fråga och ett stort grepp). Konsekvensanalys som ska göras inom statlig verksamhet - här undrar vi om det ligger på avdelningarna att följa upp att så sker? Ett generellt medskick är att konkretisera i annat dokument vad avdelningarnas ansvar blir kopplat till de ställningstaganden som föreslås.

ST inom UoH

Sammanfattning

Avdelningsstyrelsen tycker att det remitterade förbundspolitiska programmet är bra. Men på vissa punkter är vi kritiska och vi har gjort en del omformuleringar och en del tillägg som kompletterar innehållet.

Generella synpunkter

- Ändra ord som *de* och *dem* till *vi* och *oss*
- Undvik begrepp som *opolitisk* och *opartisk* och använd begrepp som *partipolitisk obunden* och *oberoende*

- Bytt ut begrepp som kan vara exkluderande: medborgerligt, medborgarperspektiv. Alternativ kan vara uttryck som socialt perspektiv, rättvisa och invånare eller befolkning. Vi är ett fackförbund för alla, även de som arbetar i Sverige men inte är svenska medborgare.
- Undvik förkortningar
- Undvik att lyfta fram särskilt de välutbildade.

Vi saknar

- Ett avsnitt om internationellt solidaritetsarbete behövs. När statsmakterna nu bestämt sig för att inte stödja forskning om bistånd, utveckling av demokratin och bekämpning av fattigdom ska den fackliga rörelsen fortsatt initiera och arbeta för att så sker. Vi måste fortsatt ha ett fackligt internationellt solidaritetsarbete.

Inledningen

- I inledningen behöver vi beskriva samhällsutvecklingen med en politik som begränsar människors fri- och rättigheter mer och mer. Vi saknar en vision om hur vi kan möta denna utveckling och hur demokratin kan fördjupas. En hänvisning till den statliga värdegrunden saknas.

Staten behöver ta tillbaka kontrollen

- Vi anser att formuleringarna om åsidosatta intressen kan tolkas som en rangordning av vilka intressen som åsidosatts. Ange dessa intressen som exempel istället för som första, andra, tredje och fjärde intresset.

Socialförsäkringen – en omistlig del i samhällsbygget

- Sista att-satsen. Förbundet ska ha en högre ambition vad gäller den allmänna pensionen. Den ska vara indexbaserad.

Den fria forskningens betydelse för det demokratiska samhället

- Omformulera att-satsen så att betydelsen innebär att det ska införas grundlagsskydd för den akademiska friheten, både vad gäller forskning och utbildning
- Lägg till en att-sats om vikten av ökad institutionell autonomi för att skydda den akademiska friheten eftersom den är grundläggande för akademisk frihet. Återfinns i brödtexten (*”För att skydda den akademiska friheten måste den institutionella autonomi öka. Det vill säga att akademiska institutioner måste ha friheten att sköta sin kärnverksamhet utan rädsla för samhällelig påverkan”*) Vid internationella jämförelser är skyddet för den akademiska friheten i Sverige svag.
- *”Samhällelig påverkan”* i citatet ovan borde omformuleras, eftersom det inte finns någonting som inte påverkas av samhället. Så omformulera till typ *”externa maktintressen/statliga och ekonomiska påtryckningar/politisk och ekonomisk maktutövning”* eller liknande.

Det offentligas ansvar i klimatfrågan

- Att föreslå att det riktas forskningsanslag till exempelvis grön omställning, riskerar att öppna upp än mer för att politiken ska styra vilka områden som ska beforskas. Särskilt viktigt att ta bort formulering som antyder att lärosätenas basanslag (inte bara forskningsmedel i utlysningar från de statliga forskningsråden) ska styras politiskt.
- Miljökrav ska ställas på upphandlingar

AI erbjuder nya möjligheter – men behöver nyttjas med eftertänksamhet

- Syftet med AI är att utveckla arbetsprocesserna inom de statligt finansierade verksamheterna och på så sätt utveckla välbefindandet i landet, inte i första hand främja näringslivet. Kring AI kan det också vara bra att nämna de upphovsrättsfrågor som kan komma att bli aktuella, inte minst med tanke på lärarundantaget på lärosätena.

Resurser och helhetssyn behövs

- Det är olämpligt att lyfta fram vissa sektorer som just nu är i fokus för politiken och beskriva de behoven som *gigantiska* när andra statligt finansierade verksamheter som har minst lika stora reformbehov inte uppmärksammas på samma sätt.

ST inom FOI

Sidan 6:

att statliga bolag med samhällsansvar ska styras, finansieras och kontrolleras utifrån samhällets bästa och inte för att maximera vinsten

Vi bör gå hårdare fram: Det bör utredas huruvida det är ändamålsenligt att bedriva samhällsviktig verksamhet i bolagsform. Bolagsformen minskar påtagligt graden av transparens och bidrar inte ofta till att främja den statliga värdegrunden.

Sidan 11:

att det investeras i en effektiv och tillgänglig järnvägsstruktur. Det kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser, skapa nya arbetstillfällen och förbättra arbetsvillkoren för de som pendlar långa sträckor

Här kan vi tydliggöra att det handlar om att vidmakthålla och utveckla befintlig infrastruktur – se till att det som finns fungerar och att kapaciteten blir största möjliga genom att bygga bort flaskhalsar, öka kraftförsörjningskapaciteten etc. Icke att blanda ihop med att dra helt nya banor, vars klimatnytta är omdiskuterad.

att det finns ett obligatoriskt klimatperspektiv i statens upphandlingar som ställer krav på leverantörer och produkter som minskar utsläppen av växthusgaser och anpassar sig till klimatförändringarna. Att dessa krav uppfylls måste löpande följas upp

Här finns utrymme för en brasklapp: exempelvis resebokningar som är avhängiga på vilket flygbolag som erbjuder klimatkompensation kan i vissa fall bli helt idiotiskt – flyg Stockholm-direkt-Frankfurt ersätts med flyg Stockholm-Amsterdam-Frankfurt pga att en viss operatör inte klimatkompenserar. Att kraven är ÄNDAMÅLSENDLIGA behöver följas upp – så att inte statens klimatarbete blir ett bittert skratt. Vilket förekommer.

Sidan 12

Lägg till ett krav på att staten behöver inrätta någon form av kompetenscentrum för AI –kan inte staten kompetensförsörja sig inom AI-området (såväl den tekniska delen, som den etiska delen) blir verksamheterna sårbara.

Sidan 14-15

Lägg till/förtydliga att staten behöver utveckla kompetensförsörjningen avseende utvecklingsmöjligheter inom anställningen. Idag är policyn hos oss att det ska utlysas tjänster för tillsättning (vilket är av godo i och för sig), men det anses av någon underlig anledning stå i motsatsförhållande till att en medarbetare ges en utvecklingsplan för att fasa in mot en annan befattning inom organisationen. Detta ger inlåsnings effekter som resulterar i en rörlighet bort från arbetsplatsen som inte gagnar verksamheternas behov av djup kompetens och erfarenhet.

ST inom PostNord

1. Texten rörande att förtroendeuppdrag i förbundet inte kan kombineras med aktivt engagemang i verksamheter som aktivt motarbetar våra grundläggande värderingar. Här behöver texten förtydligas så att det tydligt framgår vad man åsyftar. Är det Sverigedemokraterna (eller annat parti med extrema åsikter) utifrån politiskt uppdrag, eller är det engagemang i Jehovas vittnen eller andra frikyrkliga verksamheter där man aktivt driver frågor som aktivt motverkar förbundet ideologi (exempelvis sexuell läggning), eller är det någon annan form av verksamhet som åsyftas?

2. I första stycket inledning står det ”bolag med statligt uppdrag”. PostNord är ett statligt ägt bolag men vi jobbar på kundernas uppdrag. Stycke nr 2 i texten om

förbundets värderingar och verksamhetsidé. Här nämns det numera uttjatade begreppet feministiskt fackförbund. Vi tycker att begreppet bör strykas då hela innebörden inryms i meningens första ord, inkluderande. Att dessutom behöva förstärka begreppets innebörd i en påföljande mening känns också konstigt. Vi tycker att bägge meningarna ska strykas då hela innebörden uppnås i påföljande mening ”Alla, avsett kön, ska...”

3. I skrivningen om ”Statens roll” så nämns i texten att privata aktörer på statligt uppdrag ska präglas av bland annat öppenhet. Den frågan är lite kontroversiell då lagstiftningen i vissa lägen går före. Efter en bolagisering så gäller aktiebolagslagen och den medger inte öppenhet och transparens i alla lägen. Skrivningen i stycket ”Staten behöver ta tillbaka kontrollen” om att arbetsförmedlande insatser inte når de grupper som mest behöver dem, är den verkligen statistiskt säkerställd? Arbetslöshetssiffror över tid har inte gett andra utfall än de som går att skåda kopplat till konjunkturen enligt vår bedömning. Frågan om omskolning eller omställningsförsäkring under avsnittet ”Socialförsäkringen”. Är inte detta någonting som nya TÖS omhändertar

Fackförbundet ST

Box 5308, 102 47 Stockholm.
Besök: Sturegatan 15
Telefon: 0771-555 444.
E-post: st@st.org.
Webbplats: www.st.org